

Моя лялька мотанка - НЕРАЗЛУЧНИКИ

Відома майстриня ВАЛЕНТИНА Бердник виготовлятиме Нерозлучників під замовлення .

Нерозлучники - це ляльки, які традиційно робили до весілля. Весільному поїзду наші предки приділяли особливу увагу. Адже саме, залишаючи стіни рідної домівки, наречений та наречена ставали особливо доступними для заздрісних поглядів та злих підступів чаклунів. Весільний поїзд петляв обхідними шляхами, обманюючи духів і, замітаючи сліди; на його шляху будувалися різні перешкоди, щоб, знову-таки, захистити молоду сім'ю від лихого ока ...

Потужним захистом проти злих сил вважалися весільні ляльки-Нерозлучники, які підвішувалися попереду воза молодят. Дві ганчіркові ляльки, які уособлюють собою чоловіче і жіноче .

Ця традиція (видозмінена) зберігалася і в радянський час. На капот весільної машини саджали ляльку у наряді нареченої. Причому, якщо машина, як правило, бралася напрокат - то ляльку на прокат не брали - купували самі.

Нижче наводжу декілька фотографій різних майстрів

Можна виготовити дві ляльки і зв'язати їх руки між собою, але все-таки більш традиційною вважається пара, що виготовлена із загальною рукою, основою для якої служила довга дерев'яна скіпка. Я роблю саме так.

Сучасні дітлахи замість іграшок бавляться мало не всіма елементами періодичної системи Менделєєва, взятими у чистому вигляді. Чи не тому діти з дитинства хворіють на астму, хвороби серця, хвороби дихальних шляхів тощо. Сучасні батьки не завдають собі особливо клопоту. Ідуть до найближчої крамниці, де на них чекає «Китай» у широкому асортименті. Головне, що дешево, адже криза. Слава Богу, що останнім часом все частіше лунають попередження, що сумнівні іграшки можуть завдати непоправної шкоди здоров'ю дитини. Однак річ не тільки у цьому.

Хочеться нагадати батькам, що китайські іграшки нікуди не щезнуть з ринків та крамниць, натомість щороку залишається все менше майстрів, які можуть передати технологію українського іграшкарства. Зрештою, постає питання: кого ми виховуємо, заповнюючи дитячі кімнати всуціль іноземним крамом? Генетична пам'ять, етнічна належність, національне коріння, зв'язок поколінь - невже ці поняття вже нічого не важать у нашому глобалізованому світі? Мабуть, це не так.

Українська народна іграшка має надзвичайно багату історію. Вона поєднала в собі все: життя і побут народу, звичаї та традиції, обряди та ритуали. Іграшки не робили просто так, їх творили майстри. У такий спосіб вони не тільки передавали свої враження від повсякденного життя, але й виражали світоглядні установки. Скажімо, нареченим до весілля дарували ляльку-мотанку, яка мала слугувати не тільки забавкою для майбутніх нащадків, але й бути оберегом для молодої сім'ї, особливо для жінки-матері.

Власне, ляльки-мотанки мали символічний характер. Їх, зазвичай, робили із клаптиків тканини, одягаючи в український народний однострій. Майстри-лялькарі стверджують, що специфікою будь-якої ляльки-мотанки є те, що вона не має обличчя. Дитячі психологи впевнені, що саме цей нюанс сприяє розвитку дитячої уяви. Дитина має змогу домалювати дивовижні картини власного світу. Такі ляльки, які робили мами та бабусі, передавалися з покоління в покоління, в деяких родинах налічується до ста таких іграшок.

Один із різновидів ляльки-мотанки - солом'яні ляльки. Зазвичай, такі їх використовували у ритуально-культових обрядах. Про це свідчить той факт, що зі соломи найчастіше виготовляли янголів. Цю іграшку дитина може зробити власними руками, а, як відомо, будь-яка річ, виготовлена власними руками, сприяє самоствердженню особистості, розвитку креативного мислення та здатності чітко уявляти майбутні результати своєї праці. Ясна річ, дитині повинні допомогати батьки або принаймні не заважати їй.

Також були ляльки-мотанками у вигляді козачків, якими могли бавитися хлопчики. У такий спосіб їм не тільки прищеплювали інтерес і любов до національного коріння, але й соціальну роль оборонців. Не слід забувати про те, що дитина завжди копіює поведінку своїх батьків, відображає у своїй грі щоденні реалії. Саме тому серед іграшок для хлопчиків були популярні фуркалки, калатальця та музичні ріжки. Ріжки, зокрема, використовували

лісники, мисливці та пастухи для оповіщення про свій прихід або заманювання здобичі. Таким чином за чоловіком закріплювалася соціальна роль мисливця, годувальника і батька.

«Відтоді, як я почала займатися лялькарством, минуло багато років, проте за цей час я встигла виготовити понад тисячі ляльок-мотанок. Мені такі речі завжди подобалися, я вважаю це новим виміром творчості, адже я письменниця, автор трьох поетичних книг. Тепер почала розуміти, що це заняття, виготовлення ляльок, тепер не зраджу ніколи. Спостерігати, як із під твоїх рук народжується цей витвір, - це дивовижно, і це відчуття неможливо забути», - розповіла майстриня.

Вона також додала: «Вважають, що лялька є посередником між живими й тими, кого на цьому світі вже чи ще немає. Чи не тому обличчя у ляльки нема, воно досить символічне. Вважається, що лялька-мотанка повинна бути безлика, а та, яка служить берегинею, - ще й з хрестом замість обличчя. Не можна малювати обличчя ляльці, вона не повинна ні на кого бути подібна, щоб не завдати шкоди».

Матеріали майстриня використовує виключно натуральні, особливо їй подобається працювати із льоном.

«Хочу вам сказати, що робота над лялькою-мотанкою приносить мені значно більше позитиву, ніж робота над книжкою. Особливе задоволення - викінчення голівок: викрутити очіпок, зав'язати хустку, сплести вінок чи чільце», - додала Оксана Смерека-Малик.

Ще одна львівська майстриня, яка вже тривалий час займається лялькарством, Олена Чистякова переконана, що лялька-мотанка - це не просто іграшка, а іграшка із своєю філософією і своїм життям.

«Для того, щоб лялька-мотанка стала справжнім оберегом, потрібно обличчя викласти хрестом. Хрест має символічне значення, адже це знак сонця, знак духовного єднання неба та землі, чоловічого та жіночого начала. Саме тому такі ляльки є й оберегами для сім'ї, адже вони сприяють гармонії в родині, порозумінню між чоловіком та жінкою», - розповіла вона.

За її словами, для того, щоб лялька оберігала та захищала свого власника, потрібно, щоб майстриня, яка працює над лялькою, була в доброму гуморі.

«Усе в ляльці є символічним та має прихований зміст», - зазначила пані Валентина. Майстриня розповіла про те, що ручки в ляльки-мотанки, яку дарували дівчинці, були символом того, що вона буде працюютою господинею, великі перса - це свідчення материнського начала, добробуту в родині, лялька з дитиною - знак матері-берегині сімейного вогнища. Голову ляльки обов'язково потрібно вінчати або косою, або ж хустиною, намисто на ляльці-мотанці - це символ достатку та багатства.

«Прийоми та техніки у кожній майстрині різні. Однак якщо лялька зроблена правильно, з урахуванням символічних значень, то вона й справді стане берегинею вашого дому», - підсумувала майстриня.

За її словами, на виготовлення ляльки багато часу не потребує. Якщо лялька проста, то потрібно один-два дні, щоб її зробити. Майстриня використовує тільки натуральні матеріали: бавовну, льон, вовну, дерево, бісер, збір трав тощо.

Що ж, про українську народну іграшку можна говорити багато. Все, що треба для її виготовлення, є навколо нас, і воно своє, рідне і нічим незамінне. Потрібно лише, щоб батьки звернули увагу на це. Тим більше, що наразі в незалежній Україні проводиться

досить багато етнічних фестивалів, де можна не лише придбати ці іграшки, але й навчитися виготовляти їх, опанувати всі тонкощі майстерності творців української народної мотанки, які передавалися з покоління в покоління. Ітак ви можете обрати НЕРОЗЛУЧНИКІВ які є на фото і вам найбільш до вподоби і замовити мені роботу максимум за тиждень НЕРОЗЛУЧНИКИ приїдуть до Вашої оселі ..Я З ЗАДОВОЛЕННЯМ ВИКОНАЮ ЦЮ САКРАЛЬНУ ПАРУ ДЛЯ ВАШОЇ РОДИНИ, БУЛЬТО ДО ДНЯ ВЕСІЛЛЯ МОЛОДИХ, ЧИ ТИХ ХТО ДАВНО УЖЕ В ПАРІ